

Informacja na temat obligacji społecznych i projektu Małopolskie Obligacje Społeczne

Czym są obligacje społeczne

Od kilku lat w Europie i na świecie przy pozyskiwaniu źródeł finansowania nowych rozwiązań problemów społecznych, za które odpowiada sektor publiczny, stosuje się mechanizm obligacji społecznych (ang. social impact bonds – SIB). Obligacje społeczne łączą w sobie zarządzanie przez rezultaty wraz z wykorzystaniem współpracy sektora publicznego z prywatnym.

W praktyce instytucja publiczna, odpowiedzialna za rozwiązywanie danych problemów społecznych, wchodzi w porozumienie z dostawcą usług społecznych (np. organizacją pozarządową lub innym podmiotem prywatnym), będącym autorem nowatorskiego rozwiązania problemu i inwestorem, gotowym sfinansować nowe rozwiązanie. Jeśli założone efekty zostaną osiągnięte, czyli problem zostanie skutecznie rozwiązany, lub w zakładanym stopniu zniwelowany, instytucja publiczna zwraca wkład finansowy inwestorowi wraz z odsetkami, traktowanymi jako bonus, czy zysk za poniesione ryzyko.

Istotną cechą tego mechanizmu jest przeniesienie ryzyka niepowodzenia nowego rozwiązania z podmiotu publicznego na inwestora, tym samym oszczędność środków publicznych. W konsekwencji pozwala to również na koncentrację uwagi instytucji na tym, co powinno stanowić sedno każdej interwencji publicznej, czyli zakładanym efekcie, np. na doprowadzeniu osoby do zatrudnienia, wyprowadzeniu z bezdomności, itd.

Pionierami obligacji społecznych są Brytyjczycy, którzy w 2010 roku ogłosili projekt w hrabstwie Peterborough ukierunkowany na zmniejszenie recydywy wśród więźniów skazanych za drobne przestępstwa. Do obligacji społecznych przekonali się też Amerykanie, a w 2013 roku do ich stosowania namawiała Komisja Europejska, uznając, że „w okresach, gdy zasoby publiczne są bardzo ograniczone, obligacje społeczne mogą posłużyć ulokowaniu dodatkowych zasobów pochodzących ze znacznych, niewykorzystanych źródeł oszczędności prywatnych i skierowaniu ich na dobrze zdefiniowane cele”.

Z raportu OECD wynika, że obligacje społeczne realizowane są w kilkunastu krajach. Oprócz wspomianej Wielkiej Brytanii i USA to także m.in. Australia, Kanada, Finlandia, Niemcy, Izrael, czy Portugalia. Najczęściej dotyczą problemów opieki społecznej, bezrobocia i edukacji.

Małopolskie Obligacje Społeczne

Cel projektu:

- opracowanie koncepcji nowego mechanizmu finansowania usług społecznych w Małopolsce z wykorzystaniem obligacji społecznych, który pozwoli na urynkowanie usług opiekuńczych dla osób zależnych w Małopolsce.

Planowane efekty:

- model obligacji społecznych jako alternatywne finansowanie nowatorskich rozwiązań w zakresie wsparcia osób zależnych;
- opracowanie systemu bonów na usługi dla osób zależnych;
- pozyskanie prywatnych środków - inwestora, który wykupi obligacje społeczne;
- wyłonienie realizatora/usługodawcy;
- aktywizacja osób bezrobotnych lub nieaktywnych zawodowo, ograniczenie szarej strefy w obszarze usług opiekuńczych i podobnych, wydłużenie aktywności zawodowej osób pełniących rolę opiekunów rodzinnych (odciążenie opiekunów, umożliwienie godzenia życia zawodowego z rodzinnym).

Okres realizacji projektu: 26.06.2017 r. - 25.03.2018 r.

Małopolskie Obligacje Społeczne mają szansę stać się odpowiedzią i rozwiązaniem dla problemów związanych z rosnącym zapotrzebowaniem na usługi opiekuńcze wynikającym ze zmian demograficznych i postępującego starzenia się naszego społeczeństwa. W chwili obecnej z usług opiekuńczych korzystają głównie: osoby z niskimi dochodami (w ramach pomocy społecznej) oraz osoby z bardzo wysokimi dochodami (opieka prywatna).

Główny problem jawi się jako rosnące zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze wśród rosnącej liczebnie grupie osób starszych. Towarzyszą mu problemy poboczne, między innymi ograniczone środki w budżecie gmin vs rosnące zapotrzebowanie na te usługi, brak osób chętnych do świadczenia tych usług vs szara strefa działająca w tym obszarze, czy brak świadomości i chęci społecznej w zakresie odpowiedzialności dzieci za opiekę nad rodzicami.

Powstający w ramach projektu model obligacji społecznych, docelowo powinien pozwolić na testowanie nowatorskich rozwiązań w obszarach: aktywizacji osób bezrobotnych lub nieaktywnych zawodowo, ograniczenia szarej strefy w obszarze usług opiekuńczych i podobnych, wydłużenia aktywności zawodowej osób pełniących rolę opiekunów rodzinnych (odciążenie opiekunów, umożliwienie godzenia życia zawodowego z rodzinnym), zwiększenia liczby osób starszych korzystających z usług opiekuńczych i komfortu życia tych osób oraz jednocześnie wygenerować dodatkowe środki zapewniające wypłatę zysku dla inwestora.

Wypracowanie modelu i pozyskanie inwestora i usługodawcy to pierwszy etap projektu. Kolejnym etapem, po uzyskaniu dofinansowania, będzie testowanie wypracowanego modelu na terenie wybranych gmin/powiatów Małopolski, co pokaże czy nowe podejście do finansowania usług społecznych stosowane wcześniej w kilkunastu krajach europejskich i pozaeuropejskich sprawdzi się również w Polsce.